

Prioriteringar och projekt under mandatperioden 2003–2004

Bästa kolleger!

Som jag förutskickade i samband med min utnämning skall jag i dag presentera ett arbetsprogram med alla mål som Europeiska ekonomiska och sociala kommittén måste sträva efter att uppnå under de kommande två åren för att förstärka sina möjligheter att uppfylla sina uppgifter och sitt ansvar på ett effektivt sätt.

Programmet skall ses i anslutning till det politiska program som jag redovisade i mitt installationsanförande den 23 oktober.

Jag tog där upp de viktigaste problem och frågor som kommittén bör behandla under de kommande två åren. Här vill jag gärna upprepa dessa och komplettera med vissa aspekter:

- Europeiska unionens författning.
- Hanteringen av den geografiska och kulturella utvidgningen.
- Den fortsatta utvecklingen av den europeiska samhällsmodellen.
- Systematisk strävan mot hållbarhet på alla politikområden.
- Återupptagen ekonomisk tillväxt, stimulans av företagandan och förstärkt konkurrenskraft.
- Bekämpning av arbetslöshet och fattigdom.
- Den ekonomiska och sociala utvecklingen i tredje världen.
- Ekonomisk, social och politisk integration av invandrarna.
- Att bevara och konsolidera freden.

I medborgarnas och Europeiska unionens intresse vill vi bidra med ett konstruktivt och kvalificerat arbete för att lösa dessa problem. För att vi skall klara detta måste beslutsfattarna vid Europaparlamentet, rådet och kommissionen ta hänsyn till, och ta fasta på, våra rekommendationer. Därför måste kommittén också fortsätta att utveckla och förbättra sin organisation och sitt arbetssätt.

Mot denna bakgrund vill jag ange fyra centrala handlingslinjer som vi måste följa både systematiskt och beslutsamt:

1. *Optimalt utnyttja rollen som rådgivande organ till EP, rådet och kommissionen genom intensivare samarbete.*
2. *Eftersträva ökad representativitet och trovärdighet som institutionell företrädare för det civila samhället.*
3. *Utveckla kommitténs resurser och interna organisation.*
4. *Förstärka EESK:s deltagande i diskussionen om Europas framtid.*

Det är givet att dessa fyra handlingslinjer är tätt sammanflätade. Alla framsteg på en av fronterna kommer också att hjälpa oss att gå vidare och utvecklas på de övriga.

Att jag framhåller detta beror på att det höjs röster som råder oss att koncentrera oss på vår ursprungliga uppgift, nämligen att producera yttranden. Alla andra initiativ skulle bara splittra oss och slösa bort vår energi.

Det råder givetvis ingen tvekan om att grunden för vårt arbete är att ge råd åt de lagstiftande organen genom våra yttranden, men vi vet ändå av erfarenhet att allt som vi kan producera – oavsett hur perfekt det är – inte får något som helst genomslag ifall kommittén som institution inte håller sig i förgrunden (det behövs i dagens medianriktade samhälle), eller om vi som ledamöter inte går i svaromål i den allmänna politiska debatten, om vi inte får stöd av de krafter som vi skall företräda och som utgör grunden för vår legitimitet, och om vi, slutligen, inte i konsekvens med detta får erkännande från de institutioner som vi skall fungera som rådgivare till.

Det personliga engagemanget hos varje enskild ledamot är en förutsättning för att vi skall få detta erkännande. Om vi ledamöter inte utnyttjar alla tillfällen att försvara vår institutions intressen kan vi inte göra anspråk på att behandlas med respekt.

Europeiska unionen har en komplicerad politisk arkitektur. Vi måste således också göra oss hörda via många kanaler, om så bara för att man skall ta vårt budskap på allvar.

I linje med detta vill jag be er hålla i minnet att förslagen i mitt program bildar en helhet. De är tänkta att vara verksamma i samma riktning och hjälpa Europeiska ekonomiska och sociala kommittén att sköta sin huvuduppgift att arbeta för EU-medborgarnas intressen på ett allt bättre sätt.

För fyra veckor sedan, den 12 november, redovisade jag tyngdpunkterna i detta program för presidiet,

som ägnade en fördjupad diskussion åt det. Man ställde sig helhjärtat bakom det och framförde även en rad förslag som jag mycket gärna tagit fasta på. Det material som jag skall redovisa har således redan genomgått en första granskning, och jag är fullt och fast övertygad om (eller hoppas åtminstone), bästa kolleger, att ni i dag också ställer er bakom detta program, och att ni skall göra allt för att tillsammans konkretisera det under de två år som väntar.

Låt oss nu titta på mina fyra handlingslinjer. Den första syftar till följande:

1. ***Optimalt utnyttjande av rollen som rådgivande organ till EP, rådet och kommissionen genom intensivare samarbete***

I detta sammanhang är jag angelägen om att vår rådgivande verksamhet skall hålla högsta möjliga kvalitet och få största möjliga genklang. Därför tänker jag först och främst driva en linje som präglas av en nödvändig och ändamålsenlig selektivitet i kommitténs arbete, vilket också skisserades i presidiets beslut från i juli.

Redan med hänsyn till att vi förfogar över begränsade resurser måste vi prioritera ämnen och frågor som är av stor vikt för arbetslivet, och där vi vet att man väntar sig ett ställningstagande från kommittén. Det är olämpligt att vi utarbetar och avger yttranden som inte ger minsta effekt, antingen för att ingen är intresserad av det som vi för fram eller för att vi inte kan tillföra diskussionen någonting utöver rena upprepningen av synpunkter från annat håll. I stället bör vi satsa den energi och de resurser som sparas på detta sätt till bättre förarbete – exempelvis i studiegrupper och hearingar – och bättre "saluföring" av kommitténs verksamhet på politisk nivå och gentemot allmänheten.

Presidiet har ett speciellt ansvar för att tillämpa denna selektivitet på ett riktigt sätt. Det är presidiet som enligt arbetsordningen bestämmer vilka ämnen som vi skall behandla. I praktiken faller det ändå på gruppordförandena att i samarbete med sektionsordförandena föra in vår verksamhet på rätt väg. Presidiet har för övrigt fattat tydliga beslut om detta under föregående mandatperiod, med exakta rekommendationer som måste följas.

I går hade jag ett möte, ett informellt åsiktsutbyte, med facksektionernas ordförande, där jag bland annat kunde diskutera vad de kan bidra med, var och en på sitt kompetensområde och samfällt i en kollektiv insats, för att vi tillsammans skall kunna fastställa grunderna för en positiv selektivitet.

I anslutning till detta måste vi agera för att få fler remisser om förberedande yttranden, antingen från kommissionen, Europaparlamentet, framtida ordförandeskap, andra institutioner, organ och instanser inom EU eller från arbetsmarknadsparterna. Detta kan ske genom kontinuerlig dialog på olika nivåer, och i första hand med de lagstiftande och verkställande institutionerna.

Om vi kan gripa in på ett tidigt stadium i opinionsbildningen och beslutsprocessen blir vi effektivare och

får ökat inflytande. Det kräver emellertid att vi visar att vi finns på plats och bibehåller fasta och givande relationer med de ansvariga på olika nivåer.

Jag kommer också att lägga stor vikt vid att vi gör allt vi kan för att sluta partnerskaps- och samarbetsavtal med rådet och parlamentet. Med ett analogt avtal vilar vårt samarbete med kommissionen på fast grund, och slutsatsen är att det fungerar utmärkt. Det är självklart att rådet och parlamentet har olika begränsningar och specifika beslutsvägar. Därav följer att de avtal som vi strävar efter att ingå med dessa institutioner – och som vi också diskuterar både med rådet och Europaparlamentet – inte kommer att ha samma utformning, och det samarbetsförfarande som kommer att knyta oss samman måste anpassas till deras respektive verksamhetsvillkor.

När det gäller Europaparlamentet följer vi den handlingsplan som presidiet antog i våras. Våra ansträngningar har redan resulterat i vissa förbättringar i våra arbetsrelationer. Efter diskussionerna med talmannen Pat Cox under hans besök vid vår plenarsession i mars kan vi tack vare hans stöd hoppas på att skynda på denna positiva utveckling.

I fråga om ministerrådet strävar vi efter att etablera ett mer systematiskt samarbete med de regeringar som innehar ordförandeskapet i unionen. Först och främst gäller detta den grekiska regeringen, som under de inledande samtalen med oss har visat sig vara redo att involvera vår kommitté i vissa arrangemang och initiativ under första halvåret 2003. Sedan följer den italienska och den irländska regeringen, vilka vi redan har tagit kontakt med. I det sammanhanget är det självklart att vi stöder oss på det värdefulla samarbetet med respektive lands ekonomiska och sociala råd.

Vår kommitté har allt att vinna – arbetet kommer också bara att bli mer givande – på att fortsätta utvecklingen med punktvis samarbete med Europeiska unionens andra institutioner, organ, byråer och stiftelser. De samarbetsparter som vi sammanför med dem kommer också att tjäna på detta.

Som exempel kan jag ta Europeiska fonden för förbättring av levnads- och arbetsvillkor i Dublin, vars direktör besökte mig i november. Vid detta tillfälle kunde vi studera alla möjligheter att bygga på vårt gemensamma intresse, vilket bildar en utomordentlig grund för den framtida uppläggningsen av vårt arbete, bland annat beträffande verksamheten i det nya Rådgivande utskottet för industriell omvandling, som startade den 28 november. Vi har för avsikt att vidareutveckla vårt samarbete framför allt kring teman som rör sysselsättning, utbildning och arbetsvillkor.

Ett annat ännu mer näraliggande exempel är Regionkommittén, som vi delar betydligt mer med än våra administrativa och tekniska samfunktioner. Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs och Regionkommitténs uppdrag löper parallellt. Kommittéerna fungerar som gränssnitt mot det civila samhällets organisationer respektive de regionala och lokala instanserna genom att bevaka deras intressen och föra fram deras förväntningar.

Jag menar att vi bör gripa tillfället att agera tillsammans med ReK. Varför kan vi inte emellanåt utarbeta gemensamma yttranden i frågor som är speciellt intressanta för både det civila samhället och

de regionala och lokala myndigheterna? Vi skulle kanske också kunna samarrangera en konferens där vi gemensamt behandlar teman som angår båda kommittéerna.

I förra veckan hade jag ett ingående samtal med ReK:s ordförande Albert Bore, ordförande i Birmingham City Council, om vårt lovande framtida samarbete, och vi kommer snart att gå vidare med en diskussion om konkreta samarbetsförslag.

Slutligen anser jag att vi snarast måste definiera kommitténs roll och dess prioriteringar med avseende på yttre förbindelser inom den allmänna ramen av EU:s utrikespolitik. På detta område driver vi som bekant utomordentligt skiftande aktiviteter. Därmed utvecklar vi ingen egen linje utåt, men vi ställer våra insatser till förfogande inom Europeiska unionens utrikespolitik, som vi stöder, genom att knyta kontakter – eller bidra till att upprätta kontakter – med det civila samhällets organisationer i alla stater eller ländergrupper som EU har särskilda förbindelser med.

I dagens läge intar utrikespolitiken en framstående plats, och de konsekvenser den medför även inom unionen får mig att engagera mig speciellt på det området i nära samarbete med REX-sektionen.

Kontakterna vid de konferenser, blandade rådgivande kommittéer, rundabordsamtal och andra arrangemang som vi håller syftar först och främst till att etablera bättre ömsesidig förståelse. Detta kan åstadkommas genom att alla parter får kännedom om dialogpartners motiv, om problem som han kan ställas inför och de lösningar som han försöker tillämpa.

I andra hand är avsikten med dessa möten också att studera sätt att gemensamt lösa aktuella svårigheter och undersöka vägar att bistå varandra, men samtidigt att inhämta kunskaper hos varandra. Slutligen – och helt generellt – handlar det om att etablera de villkor som krävs för utvecklingen, sedd som det positiva ansikte som samhället får, både ur social och ekonomisk synvinkel och i ett kulturellt och politiskt perspektiv

Det är detta synsätt som vi måste anlägga på vårt engagemang inom den internationella föreningen för ekonomiska och sociala råd och liknande institutioner. Genom de relationer som vi bygger upp för att stödja Europeiska unionens utrikespolitik erbjuder vi möjligheten att driva kontakter och dialog med det civila samhällets institutioner i en lång rad stater i fem världsdelar. I det sammanhanget strävar vi också efter att i högre grad vara närvarande och göra oss hörda i FN. Därför har jag på nytt tagit upp vår begäran om att erkännas som observatör i FN:s ekonomiska och sociala råd (Ecosoc), för att vi därigenom också skall kunna få en officiell observatörsroll i Internationella arbetsorganisationen (ILO).

För några dagar sedan hade jag tillfälle att dryfta detta med generaldirektören för ILO, Juan Somavia, samt med deras styrelseordförande, Lord Brett. Mot bakgrund av gemensamma referenspunkter och potentiella samverkansvinster enades vi om att följa upp resultaten av konferensen om "mänskliga rättigheter på arbetsplatsen", som vi arrangerade förra veckan i samarbete med kommissionär Pascal Lamy. Den konferensen blev för övrigt en stor framgång.

2. ***EESK måste eftersträva ökad representativitet och trovärdighet som institutionell företrädare för det civila samhället.***

Vi måste anstränga oss att så snart som möjligt tillämpa kommitténs beslut från hösten 2001 som möjliggör en förstärkt dialog med de organisationer som företräder det civila samhället på europeisk nivå. De dialog- och informationsmöten som vi har organiserat sedan förra våren med samtycke av Europakonventets presidium spelar en viktig roll som ett test i detta hänseende. Denna testverksamhet har hittills gett positiva resultat. Den har möjliggjort för oss och för våra partner att frigöra oss från hämningar på områden som tidigare varit känsliga. Tiden är mogen att gå vidare och ytterligare förfina den metod som utvecklats inom ramen för konventet och utöka den till att omfatta även andra områden.

Enligt detta resonemang är det även vår skyldighet att, i enlighet med ovannämnda beslut, göra det möjligt för de organisationer som är representerade på europeisk nivå, men som inte är företrädare inom kommittén, att medverka vid utarbetandet av våra yttranden. Det gäller inte minst företrädarna för de europeiska gränsöverskridande nätverken av icke-statliga organisationer. Detta kunde till exempel ske via regelbundna sammanträden och samråd genom inbjudan att delta i främst studie- och arbetsgrupper. För detta ändamål måste vi utveckla lämpliga förfaranden. Den nya arbetsordning som vi antog i september rymmer bestämmelser som möjliggör en vidareutveckling, nämligen att skapa ett "rådgivande utskott", och på så vis göra det möjligt att verkligen representera det organiserade civila samhället på EU-nivå.

Oavsett vilket tillvägagångssätt som väljs för att integrera dessa aktörer är det självklart att det är kommitténs medlemmar som i sista hand fattar beslutet om form och innehåll i de yttranden som vi antar. Det rör sig här om en medverkan i överläggningarna, inte om ett medbeslutande. Generellt sett är jag övertygad om att ett yttrande i en fråga som utarbetats under medverkan av de aktörer som direkt berörs av frågan blir mer gediget – och mer trovärdigt.

Med detta i sikte måste vi givetvis klargöra vilka kriterier som skall tillämpas för att uppnå representativitet för organisationerna och nätverken inom det civila samhället på unionsnivå. Det viktiga är här att utröna vem som företräder vem. Ett sådant klagande ligger även i kommissionens och parlamentets intresse, eftersom båda dessa institutioner, oberoende av vilka åtgärder EESK beslutar om i denna fråga, kommer att fortsätta att föra en dialog med olika grupperingar och organisationer om problem inom vissa branscher eller om särskilda projekt. Jag kan därför föreställa mig att parlamentet eller kommissionen, eller båda två, kommer att begära att EESK utarbetar ett förberedande yttrande om representativiteten och eventuellt om andra delar av denna problematik.

Det är uppenbart att vi även måste vara beredda att erbjuda de organisationer som företräder det civila samhället, i synnerhet de transnationella nätverken och transnationella forumen, att utnyttja EESK:s infrastruktur, och även i förekommande fall visa samarbetsvilja i fråga om innehållet. Vi måste diskutera denna fråga tillsammans med de berörda parterna, och även i samverkan med dem granska

förslaget till tillämpningsförfordning, som bör utarbetas så snart som möjligt. Vi måste dessutom analysera det finansiella och budgetmässiga effekterna av åtgärden.

Mot samma bakgrund bör man betrakta frågan om en fortsatt utveckling av dialogen och samarbetet med EESK och det civila samhället på nationell och regional nivå inom medlemsstaterna. Under de senaste åren har vi gjort betydande framsteg på detta område, vilket i synnerhet framkom vid det senaste mötet mellan ordförandena och generalsekreterarna för dessa organ, som hölls i Dublin den 29 november. Där kunde vi enas om en gemensam strategi för de mål vi skall arbeta för vid konventet och de förfaranden vi skall följa. Vidare beslutade vi i samförstånd att rikta en skrivelse till regeringscheferna i form av en deklARATION som undertecknats av alla ordförandena.

Ett annat betydelsefullt resultat var överenskommelsen om att under nästa år gemensamt arbeta med frågan om den öppna samordningsmetoden. Målet är att med hjälp av de nationella ekonomiska och sociala råden utarbeta ett yttrande om erfarenheter och framtidsutsikter i fråga om Lissabonprocessen tre år efter det att den lanserades.

Till denna handlingslinje hör även de ökade förbindelserna med arbetsmarknadsparterna på europeisk nivå. På grund av den funktion som de tilldelats i unionens lagstiftningsprocess och deras viktiga position i samrådet med de gränsöverskridande organisationerna inom det civila samhället, är det nödvändigt att kommittén samråder med dem. Enligt min uppfattning skulle man kunna föreställa sig att vi träffar en överenskommelse med Unice respektive EFS om att skapa två mindre arbetsgrupper som klarlägger våra respektive förbindelser, vilket för övrigt överensstämmer med de beslut som Europakonventet väntas fatta. Mot denna bakgrund föreslår jag att vi, mot slutet av nästa år och i samarbete med det civila samhällets organisationer på Europeanivå och, vid behov, övriga berörda organisationer inom det civila samhället, organiserar en stor internationell konferens på temat "Social dialog och civil dialog – avgränsning och komplementaritet", som skulle ingå som ett led i övriga möten av detta slag som ägt rum tidigare. Det krävs nämligen ett förtydligande även här, och detta krav måste tillgodoses av hänsyn till såväl arbetsmarknadsparterna som det civila samhället i stort.

Den tredje handlingslinjen är:

3. *Fortsatt förstärkning av kommitténs resurser och interna organisation*

Under min ordförandeperiod måste kommittén ta sig an vissa utmaningar och åtaganden på det interna planet som kommer att avgöra uppläggningsen av vårt arbete:

- Tio nya medlemsstater kommer att ansluta sig under första halvåret 2004, vilket för EESK:s del innebär att antalet ledamöter ökar med ett hundratal. Detta måste förberedas genom fördjupade diskussioner om alternativ som måste realiseras (till exempel bestämmelser om språkanvändning, arbetsmetoder). Vi har för övrigt planerat att bjuda in representanter för det civila samhället i de nya medlemsstaterna till vår plenarsession i maj.

- Flyttningen till Belliardbyggnaden, som planeras till första halvåret 2004.
Befästande av verksamheten inom Rådgivande utskottet för industriell omvandling, som inledde sitt arbete den 28 november.

Mot bakgrund av detta, men i synnerhet på grund av det kommande resultatet från Europakonventets arbete och med hänsyn till de utmaningar som följer av EESK:s nya profil som institutionell företrädare för det organiserade civila samhället, åtar jag mig, kära kolleger, att

- snarast inleda arbetet med ledamöternas mandatvillkor, som bör antas under hösten 2003 men senast under våren 2004,
- verka för rimliga ekonomiska villkor för ledamöterna,
- på alla olika plan förbereda ankomsten av ett hundratal nya ledamöter från de nya medlemsländerna (och ett stort antal tjänstemän) efter anslutningen,
- fortsätta moderniseringen av administrationen och dess arbetsmetoder (*tillämpning av presidiets senaste beslut*),
- förbättra insynen i presidiets verksamhet och regelbundet rapportera till plenarförsamlingen om presidiets arbete,
- omorganisera vår budget och anpassa våra personalresurser och ekonomiska resurser efter kommitténs ökade antal uppgifter,
- aktivt fortsätta utvecklingen av informationsstrategin i systematisk riktning för att i högre grad synliggöra kommitténs arbete och därmed förstärka genomslaget. Jag hänvisar här till den plan för informationssamverkan som antogs av presidiet 2001, eftersom information och kommunikation är något som ni, kära ledamöter, är direkt berörda av. Utan individuella insatser av er själva inom era egna ansvarsområden kommer inte vår institution få det genomslag som krävs. När EESK flyttar till de nya lokalerna i rue Belliard, vilket – förhoppningsvis – kommer att ske i början av 2004, kommer vi att få ett geografiskt mycket fördelaktigt läge mellan parlamentet, rådet och kommissionen. Detta innebär nya, positiva möjligheter för vårt informationsarbete, som vi bör utnyttja.

Min fjärde handlingslinje, slutligen, är:

4. *EESK:s förstärkta deltagande i diskussionen om Europas framtid*

Under de närmaste två åren kommer man inom konventet – och därefter vid regeringskonferensen – att fatta de beslut som blir avgörande för Europeiska unionens framtida form. Detta bestämmer också

vilken position var och en av EU-institutionerna får i det politiska systemet. Det är centralt att kommitténs roll blir tydligt och klart bekräftad och erkänd i samband med detta, både internt och externt, och att dess remissfunktion förstärks.

I detta perspektiv är det direkt avgörande, både för EESK och för det organiserade civila samhället, att kommittén själv formulerar – och med all kraft försvarar – sina intressen med avseende på status och funktion.

Dessa insatser skall ses i förlängningen av den avslutade mandatperiodens grundläggande vägval, men de måste också vara nyskapande.

Det finns ingen anledning att i dag gå närmare in på detta ämne, som jag redogjorde ingående för i mitt anförande den 23 oktober.

Därför begränsar jag mig till att ta upp de viktigaste frågorna som kommittén skall driva gentemot medlemsstaterna vid konventet – och inför den regeringskonferens som till sist skall besluta om den framtida konstitutionen:

- Att försvara och utveckla den europeiska sociala modellen respektive den europeiska modellen för samhällslivet.
- Samordning av den ekonomiska politiken.
- Att det civila samhället och dess organisationer skall kunna delta i utformningen av de politiska ståndpunkterna, i lagstiftningen och dess genomförande samt i olika beslut, nämligen om reglerna för styresformerna och de civila och sociala dialogerna.
- EESK:s funktion och roll – dess institutionella position i relation till EU-institutionerna, men också i relation till ReK och arbetsmarknadsparterna på Europainivå – och kommitténs mandat och uppgift, rättigheter och verktyg, sammansättning osv.

För övrigt behandlas dessa frågor kontinuerligt och systematiskt av vår observatörsgrupp i konventet, som jag ingår i tillsammans med Göke Frerichs, Anne-Marie Sigmund, Mario Sepi, Giacomo Regaldo och Jan Olsson, samt av den underkommitté som inrättats för att bevaka detta arbete och dra slutsatser i förhållande till EESK:s arbetssätt. Plenarförsamlingen kommer att få regelbunden information om hur arbetet med frågorna framskrider. När jag träffade konventsordföranden Giscard d'Estaing i samband med ett sammanträde i Europeiska konventet strax efter det att jag utsetts, tog jag tillfället i akt att bjuda in honom till en av våra kommande plenarsessioner. Han kommer då att diskutera läget i och utvecklingen av konventets arbete med oss.

För att avsluta presentationen av mitt program vill jag tala om hur glad jag blir om vi under de närmaste två åren – tack vare det engagemang som ni alla, ledamöter av Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, och andra medarbetare visar – kan ge kommittén kapacitet att i EU:s, medlemsstaternas och framför allt i EU-medborgarnas intresse fylla sin funktion som ett organ som skall *"företräda, informera om och fungera som språkrör för det organiserade civila samhället"* och göra *"företrädarna för organisationer i näringsliv och samhälle i medlemsstaterna delaktiga i att utforma politik och beslut på gemenskapsnivå"*, som uppgiften formuleras i inledningen till EESK:s resolution av den 19 september.

Denna uppgift ber jag er stödja och aktivt bidra till.
